

Az uniós jegyzéken szereplő gerinces idegenhonos inváziós fajok humánus kezelése

Nyctereutes procyonoides
Nyestkutya

Elterjedés

Magyarországon első egyede 1961-ben került terítékre, azóta szórványos megfigyelések vannak a fajról. A kiszabadult példányok hazánkban is életképes állományt hoztak létre, feltételezhetően stabil állományai vannak Kelet-Magyarországon, ahonnan a faj nyugati irányba terjeszkedik.

Vonatkozó jogszabályok

- 1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról
- 1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről
- 3/2001. (II. 23.) KöM–FVM–NKÖM–BM együttes rendelet az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól
- 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól
- 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról

Kezelési intézkedések

Az adatlapon összefoglalt információk a *Kézikönyv az uniós jegyzéken szereplő gerinces idegenhonos inváziós fajok humánus kezelése* című kiadványból származnak [ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm], melyből további, még részletesebb információk nyerhetők a konkrét kezelési intézkedésekről, eddigi tapasztalatokról. A kézikönyvben leírt kezelési intézkedések végrehajtása előtt ajánlott azok alkalmazásának teljes körű áttekintése, beleértve a hatékonyságot, az állatok jólétére gyakorolt lehetséges hatásokat és mellékhatásokat, valamint a helyi körülmények, a rendelkezésre álló erőforrások és kapacitások figyelembevételét.

A kézikönyv használóit arra kérjük, hogy azokat a kezeléseket alkalmazzák, melyek állatjóléti szempontból a legkedvezőbbek, értelemszerűen a tagállamok saját jogszabályi körülményeit figyelembe véve, anélkül, hogy veszélyeztetnék az intézkedések hatékonyságát. Fontos, hogy az intézkedések a lehető legkisebb mértékű szenvedést okozzák az állatoknak, de figyelembe kell venni egyéb szempontokat is, mint például a költségek, igények, hasznok, a megvalósíthatóság és a közvélemény esetleges vélekedése.

Az állatjóléti hatások értékelése és kategorizálása:

	Általános hatás a jólétre (5 terület) Az intézkedés jólétre gyakorolt hatását értékeli, kivéve az állat tényleges megölését (ha az intézkedés az állat életének kioltásával jár)			Halálozás módja Az állat életének kioltásának módszerének jóléti hatását értékeli (ha az intézkedés az állat életének kioltásával jár)		
Kategória	Nincs hatás (0)	Enyhe – Mérsékelt hatás (1)	Súlyos – Extrém hatás (2)	Azonnali halál (nincs szenvedés) [0]	Nem azonnali halál (enyhe – mérsékelt szenvedés) [1]	Nem azonnali halál (súlyos – extrém szenvedés) [2]

Módszer	Cél	Hatékonyság és költségek	Állatjóléti hatások kategóriái	
			Általános hatás a jólétre	Halálozás módja
Kémiai sterilizálás csaliban és injekcióval	Állomány-szabályozás / Elszigetelés	Bár a módszer potenciálisan alkalmazható a fajra, további részletekre van szükség az intézkedés tényleges hatékonyságával és költségeivel kapcsolatban. Fogságban tartott állatoknál GnRH agonista implantátumokat (Suprelorin), progesztin-implantátumokat (MGA) és orális progesztineket (Megace) már használtak és mindegyikük hatékonynak bizonyult a szaporodás gátlásában. Általánosságban elmondható, hogy a nem szájon át alkalmazott fogamzásgátlók a legjobban egy szűk elterjedési területen belül élő, viszonylag kis létszámú állományok esetében alkalmazhatóak hatásosan. Amennyiben széles körben megoldott lenne fajspecifikus csalikon keresztül a szájon át történő beadás, úgy az nagymértékben megnövelné ezen szerek idegenhonos inváziós fajok elleni kezelési eszközként való alkalmazását.	(0) – (1)	NA
Vadászkutyák (nyomkövetés/ugatás)	Gyors kiirtás / Kiirtás / Állomány-szabályozás / Elszigetelés	Bár a módszer alkalmazható a fajra, további részletekre van szükség az intézkedés tényleges hatékonyságával és költségeivel kapcsolatban. Norvégiában sikerrel alkalmazták őket nyomok, csapások felderítésére; a kutyák jeleztek, de sosem vadásztak az állatokra. Svédországban rendkívül sikeresen alkalmazták a módszert több más kiegészítő intézkedéssel kombinálva. A teljes beavatkozás költsége 2010-2012 között körülbelül 800 000 euró/év volt.	(0) – (1)	NA
Júdas állatok	Gyors kiirtás / Kiirtás / Állomány-szabályozás / Elszigetelés	Svédországban egyes júdas állatok nagyon hatékonyak bizonyultak, míg mások egyáltalán nem álltak párba. Az intézkedés tényleges költségei és hatékonysága még kérdéses, mivel nagyon gyakran egyéb intézkedésekkel kombinálva alkalmazzák. Úgy tűnik azonban, hogy a nagyon szűk elterjedési területen belül élő, kis létszámú állományok esetében hatásosan alkalmazható.	(1)	NA
Lelövés	Gyors kiirtás / Kiirtás / Állomány-szabályozás / Elszigetelés	Bár a módszer alkalmazható a fajra, további részletekre van szükség az intézkedés tényleges hatékonyságával és költségeivel kapcsolatban. Gyakran más módszerekkel kombinálva alkalmazzák.	(0) – (2)	[0] – [2]
Rugós csapdák	Kiirtás / Állomány-szabályozás / Elszigetelés	Bár a módszer elérhető és potenciálisan alkalmazható a fajra, további részletekre van szükség az intézkedés tényleges hatékonyságával és költségeivel kapcsolatban. Habár a csapdázás nagyon munkaidő-igényes és bizonyos terepen nehezen kivitelezhető, általánosságban véve hatékonyak tekinthető.	(1) – (2)	NA

Ketreccsapdák	Gyors kiirtás / Kiirtás / Állomány- szabályozás / Elszigetelés	Bár a módszer alkalmazható a fajra, további részletekre van szükség az intézkedés tényleges hatékonyságával és költségeivel kapcsolatban. Ahol a kiirtás a cél, a legjobb a csapdákat más módszerrel kombinálva használni, hiszen bizonyosan lesznek olyan egyedek, melyek el fogják kerülni ezeket. Állomány-szabályozásra is alkalmas a módszer, de igen nagy időráfordításra van hozzá szükség.	(0)	[0] – [2]
---------------	---	--	-----	-----------

Módszerek az elpusztításra/eltávolításra a megfogást követően

Módszer	Állatjóléti hatások kategóriái	
	Általános hatás a jólétre	Halálozás módja
Eutanázia injekcióval	(0) – (1)	[0] – [1]
Fogságban tartás	(1)	NA
Lelövés	(1)	[0]
Sebészeti sterilizálás	(1)	NA

Dátum: 2022.09.07.

Forrás

A kézikönyv az Európai Bizottság idegenhonos inváziós fajokat bemutató oldalán érhető el: ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

Fotó forrása: *Nyctereutes procyonoides* Nyestkutya © Dennis Irrgang CC BY 2.0

Felelősségi nyilatkozat: Ez a kérdőív a 07.027746/2019/812504/SER/ENV.D.2. számú szerződés keretében készült („Az idegenhonos inváziós fajok humánus kezelésére vonatkozó legjobb gyakorlatok meghatározása, értékelése, megosztása és terjesztése”). A bemutatott információk és vélemények nem feltétlenül minden részletre kiterjedőek és nem feltétlenül tükrözik az Európai Bizottság, az IUCN, az APHA, az Eurogroup for Animals, az EAZA, a Newcastle University vagy az EAR hivatalos véleményét. A Bizottság nem garantálja a jelen dokumentumban szereplő adatok hitelességét. Sem a Bizottság, sem az IUCN, vagy az ő nevükben eljáró személyek, beleértve a dokumentumok szerzőit és az abban résztvevőket, nem vonható felelősségre az abban foglalt információk felhasználásáért. A sokszorosítása forrás megjelölésével engedélyezett.

Visszajelzés: Várjuk azokat a megjegyzéseket, amelyek elősegíthetik a dokumentum fejlesztését. Kérjük, észrevételeit e-mailben küldje el az ENV-IAS@ec.europa.eu e-mail címre.